

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndt/26/2018
Identifikačné číslo spisu: 8512010065
Dátum vydania rozhodnutia: 12. septembra 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8512010065.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej, v trestnej veci proti obvinenému N. J. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák., na neverejnom zasadnutí konanom dňa 12. septembra 2018 v Bratislave, o návrhu obvineného N. J. na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por., takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obvineného N. J., vedená na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 7T/54/2012 a na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 3Tos/23/2018 sa týmto súdom n e o d n í m a .

O d ô v o d n e n i e

Na Krajskom súde v Prešove (ďalej tiež „krajský súd“) pod sp. zn. 3Tos/23/2018 prebieha konanie o sťažnosti obvineného N. J. (ďalej tiež „obvinený“) proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej tiež „okresný súd“) z 12. júna 2018, sp. zn. 7T/54/2012, ktorým tento súd v trestnej veci obvineného vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 7T/54/2012 vyslovil, že predseda senátu Mgr. Vladimír Gurka a prísediaci sudcovia Ján Petrilák a Bohumil Živčák, nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania. Písomným podaním doručeným okresnému súde dňa 11. júna 2018 podal obvinený návrh podľa § 23 ods. 1 Tr. por. na odňatie jeho trestnej veci Okresnému súde Stará Ľubovňa a Krajskému súde v Prešove a prikázanie inému súde, z dôvodu zaujatosti sudcov pôsobiacich na týchto súdoch. Zaujatosť sudcov obvinený vyvodzoval zo svojho presvedčenia, že o jeho predchádzajúcich námietkach zaujatosti, nebolo podľa jeho názoru rozhodnuté zákonne, spravodlivo a objektívne. V tejto súvislosti obvinený poukázal na dĺžku konania (6 rokov), zmeny v zložení senátu, pridelovanie jeho trestnej veci rôznym sudcom okresného súdu resp. senátom, sám konštatoval zaujatosť, neodbornosť sudcov čo má vyplývať z úkonov konajúcich súdov, ďalej konštatoval porušenie svojich základných práv a slobôd, nedostatočnú protokoláciu priebehu hlavného pojednávania, nedostatočné oddelenie reprezentantov súdnej moci od prokuratúry, požadoval preskúmanie údajnej manipulácie s obsahom súdneho spisu, namietal nezákonnosť postupu sudcu okresného súdu pri zisťovaní podmienok a otvorenie hlavného pojednávania dňa 16. mája 2018 a dožadoval sa vylúčenia prísediacich sudcov z rozhodovania. Existencia vyššie uvedených domnienok a okolností podľa jeho názoru opodstatnene zakladá pochybnosti o nestrannosti všetkých sudcov okresného súdu a navyše (po vydaní príkazu na skúmanie jeho duševného stavu, obmedzení ho na

osobnej slobode a uložení poriadkovej pokuty) aj spôsobilosti týchto sudcov rozhodnúť v jeho veci zákonne, spravodlivo a objektívne. Zaujatost' všetkých sudcov Krajského súdu v Prešove obvinený vyvodzoval z doterajšej rozhodovacej činnosti tohto súdu, keď sa podľa jeho názoru sudcovia krajského súdu „kolegiálne" stotožňovali s rozhodnutiami Okresného súdu Stará Ľubovňa. V podstate z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby jeho trestná vec vedená na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 7T/54/2012 a na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 3Tos/23/2018 bola odňatá týmto súdom a prikázaná na konanie a rozhodnutie Okresnému súde Bratislava I. Krajský súd v Prešove predložil návrh obvineného Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ako najbližšie spoločne nadriadenému súdu (§ 23 ods. 1 Tr. por.), spolu s vyjadreniami sudcov Krajského súdu v Prešove (č. 1. 1037), z ktorých vyplýva, že sa subjektívne necítia byť zaujatí pre svoj pomer k príslušnej trestnej veci a ani voči osobe obvineného. Sudca JUDr. Marek Koščo poukázal na dôvod pre vylúčenie z rozhodovania v zmysle § 31 ods. 3 Tr. por., nakoľko sa zúčastnil rozhodovania v trestnej veci obvineného na súde nižšieho stupňa ako sudca, v tom čase Okresného súdu Stará Ľubovňa. Súčasťou predloženého spisu je aj uznesenie Okresného súdu Stará Ľubovňa z 12. júna 2018, sp. zn. 7T/54/2012-989, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že zákonní sudcovia okresného súdu, ktorým bola trestná vec obvineného pridelená (predseda senátu Mgr. Gurka, prísediaci sudcovia Ján Patrňák a Bohumil Živčák) sa subjektívne taktiež necítia byť vo veci obvineného zaujatí. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej „najvyšší súd alebo nadriadený súd") ako súd príslušný podľa § 23 ods. 1 Tr. por. preskúmal návrh obvineného na odňatie a prikázanie veci, ako aj predložený spisový materiál a dospel k záveru, že niet dôležitého dôvodu na odňatie trestnej veci vedenej na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 7T/54/2012 a na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 3Tos/23/2018. Podľa čl. 48 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Podľa § 31 ods. 3 Tr. por. z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je okrem vylúčenia podľa odseku 2 vylúčený sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa, a naopak. Úvodom najvyšší súd vo všeobecnej rovine pripomína, že odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému (inak miestne nepríslušnému) súdu je opatrením výnimočným, pretože predstavuje prielom do Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva, že nikto nemôže byť odňatý jeho zákonnému sudcovi (už citovaný čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Hoci zákon vo vyššie citovanom ustanovení bližšie nevymedzuje dôležité dôvody odôvodňujúce delegáciu veci, pri ich posúdení, aj so zreteľom na vyššie uvedený ústavný princíp zákonného sudcu, je nutné vychádzať z toho, či u miestne príslušného súdu možno zabezpečiť dodržanie základných zásad trestného konania a vylúčiť akékoľvek opodstatnené pochybnosti o nestrannosti súdu. Jedným z prípustných dôležitých dôvodov v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. odôvodňujúcich odňatie veci je i prípad vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania (R 101/2000). Pre zákonnú zmenu príslušnosti súdu, t. j. pre výrok, ktorým sa mu konkrétna vec odníma a prikazuje sa inému súdu toho istého druhu a stupňa, musia byť teda splnené tak závažné „dôležité dôvody", ktoré sú porovnateľné s významom ústavného princípu neodňateľnosti veci zákonnému sudcovi (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 13. septembra 2011, sp. zn. 2 Ndt 13/2011). Preto nadriadený súd s ohľadom na obvineným vznesenú generálnu námietku zaujatosti musel v posudzovanej veci vyriešiť ako základnú otázku, či z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci N. J., sú alebo nie sú z rozhodovania vylúčení všetci sudcovia okresného a krajského súdu. Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený (okrem iných) sudca, u ktorého možno mať pochybnosti o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci, alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Treba zároveň zdôrazniť, že i keď zákon nespája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania veci iba so skutočne preukázanou zaujatost'ou, ale dôvodom takéhoto rozhodnutia je čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z už zmieneného ústavného princípu, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Inak povedané, sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelennej veci, len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, resp. vzbudzujú dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky spĺňať nebude. Pri posudzovaní, či v konkrétnej trestnej veci existujú dôležité dôvody na delegáciu,

nemožno vychádzať len z jedného hľadiska, ale vo vzájomnej súvislosti treba hodnotiť všetky okolnosti prípadu, ktoré prichádzajú do úvahy. Dôležitým dôvodom je potom najmä: vylúčenie všetkých sudcov daného súdu z rozhodovania, uskutočnenie spoločného konania, ak boli podané obžaloby na toho istého obžalovaného na rôznych súdoch, poškodeným alebo blízkou osobou vo vzťahu k obžalovanému je sudca alebo iný zamestnanec súdu, na ktorom bola podaná obžaloba, väčšina svedkov, ktorých treba v súdnom konaní vypočuť, má bydlisko v obvode iného vzdialeného súdu, čím v prípade delegácie dôjde k urýchleniu konania a zhospodárneniu konania, pričom hľadisko hospodárnosti nemožno nadradit' požiadavke náležitého zistenia skutkového stavu a ostatným zásadám trestného konania. Vychádzajúc z vyššie uvedených všeobecných východísk je pre rozhodnutie v predloženej veci rozhodujúce, že z vyjadrení zákonných sudcov okresného súdu (č. l. 989) a krajského súdu vyplýva (č. l. 1037), že sa subjektívne necítia byť vo veci obžalovaného zaujatí resp. obžalovaného nepoznajú a ani nemajú žiadny pomer k jeho trestnej veci. Nie je tak splnený potrebný predpoklad pre odňatie veci týmto súdom z dôvodu zaujatosti, a to pre zaujatosť všetkých sudcov okresného a krajského súdu (R 101/2000). Pričom zároveň niet ani žiadneho objektívneho dôkazu o opaku. Nadriadený súd taktiež zdôrazňuje, že existencia dôvodov pre vylúčenie v prípade jedného alebo dvoch sudcov z vykonávania úkonov trestného konania (napr. JUDr. Marek Koščo), neodôvodňuje ešte odňatie a prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa, nakoľko príslušná trestná vec môže byť pridelená zvyšným sudcom toho istého súdu. Pokiaľ voči sudcom krajského súdu obvinený namietal prílišnú „kolegialitu“ so sudcami okresného súdu a vyvodzoval to z doterajšej rozhodovacej činnosti, tak najvyšší súd vyhodnotil jeho tvrdenie s ohľadom na vyjadrenie sudcov krajského súdu (č. l. 1307) za nepodložené a zároveň poukazuje na zrušujúce rozhodnutia sudcov krajského súdu (č. l. 915 a č. l. 815), ktorými vyhovelí sťažnostiam obvineného. K dôvodom uvádzaným obvineným t. j. údajné nesprávne právne posúdenie (právoplatných!) rozhodnutí o jeho námietkach zaujatosti, nesprávny procesný postup okresného súdu - nariadenie ústavného pozorovania duševného stavu obvineného, udelenie poriadkovej pokuty, otvorenie hlavného pojednávania dňa 16. mája 2018, zmeny v zložení senátu, dĺžka konania, evidovanie podaní v spise, nadriadený súd konštatuje, že konanie o návrhu na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por., nemá povahu mimoriadneho opravného konania, v ktorom sa preskúmavajú právne vady toho času už právoplatných rozhodnutí o námietkach zaujatosti vznesených obvineným alebo zrušených rozhodnutí, napr. o uložení poriadkovej pokuty alebo nariadení pozorovania v ústave zdravotníckej starostlivosti. Dôležitým dôvodom pre odňatie trestnej veci určitému súdu (de facto všetkým sudcom určitého súdu) a prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa, nie je ani s použitím argumentácie od menšieho k väčšiemu (lat. a minori ad maius) procesný postup jednotlivých zákonných sudcov (§ 32 ods. 6 Tr. por.). Ak teda dôvodom na vylúčenie zákonného sudcu podľa § 32 ods. 6 Tr. por., nie je jeho procesný postup, tak potom nie je procesný postup ani dôležitým dôvodom pre odňatie veci príslušnému súdu a prikázanie veci inému súdu v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. K doterajšiemu procesnému postupu okresného súdu nadriadený súd dodáva, že ho nemožno pokladať za zaujatý a nie nestranný (najmä v súvislosti s vyšetrením duševného stavu obvineného), pretože okresný súd sa riadi záväzným právnym názorom vysloveným v zrušujúcom rozsudku odvolacieho súdu (str. 9 rozsudku, č. l. 589) a zo strany obvineného možno pozorovať veľkú neochotu strpieť príslušné procesné úkony, smerujúce k riadnemu zisteniu skutkového stavu. Keďže obvinený argumentoval aj neústavnosťou, nadriadený súd dodáva, že obvinený v trestnom konaní, popri inom, má právo nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) a nemá právo na "výmenu" sudcu, pretože nevie alebo nechce akceptovať právoplatné rozhodnutia alebo procesný postup súdu pri vykonávaní úkonov trestného konania. Právoplatné rozhodnutia súdov, ktoré boli v jeho veci vydané sú záväzné a ako také a až do ich zrušenia sa pokladajú aj za vecne správne. Tie procesné rozhodnutia, ktoré boli zrušené v sťažnostnom konaní (§ 185 až § 195 Tr. por.), nemožno bez ďalšieho interpretovať ako prejav zaujatosti. Z vyššie uvedených dôvodov dospel nadriadený súd k záveru, že obvineným uvedené dôvody nepredstavujú dôležité dôvody v zmysle podľa § 23 ods. 1 Tr. por., a preto trestnú vec obvineného vedenú na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 7T/54/2012 a na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 3Tos/23/2018, týmto súdom neodňal.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.